

NAUJIENLAIŠKIS

TARPTAUTINĖS SANKCIJOS

TURINYS:

EUROPOS SĄJUNGA - 2

LIETUVA - 7

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS - 10

JUNGTINĖ KARALYSTĖ - 15

2024 m. balandžio 2 d. Europos Komisija (EK) atnaujino DUK:

- **dėl paslaugų ribojimų**

Atnaujintame DUK Komisija nurodo, kad **sąvokos „griežtai“ ir „išimtinai“**, kai kalbama apie išimtis, vartojamos siekiant užtikrinti, kad ES veiklos vykdytojai, vertindami, ar gali remtis šiomis nuostatomis, teisingai aiškintų Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 5n straipsnio 4b, 5, 6 ir 7 dalyse nustatytas išimtis.

Komisija pažymi, kad šios **išimtyms turi būti aiškinamos siaurai**. Sąvoka „griežtai“ reiškia, kad nėra kito būdo nutraukti sutartis arba pasinaudoti teise į gynybą, kaip tik remtis šių kitaip draudžiamų paslaugų teikimu. Primenama, kad Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 12 straipsnis **draudžia sąmoningą ir tyčinį dalyvavimą veikloje**, kurios tikslas ar poveikis yra apeiti reglamento draudimus.

Būtina atkreipti dėmesį, kad ES įsisteigusiems subjektams, įskaitant tuos, kurie yra Rusijoje įsisteigusių bendrovių dukterinės įmonės, taikomos ES sankcijos. Todėl joms **draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai Rusijos Vyriausybei ar Rusijoje įsisteigusiems asmenims teikti bet kurias iš išvardytų paslaugų**: apskaitos, audito, įskaitant teisės aktų nustatytą auditą, buhalterinės apskaitos ar mokesčių konsultacijų paslaugas, verslo ir valdymo konsultacijų ar ryšių su visuomene paslaugas, architektūros ir inžinerijos paslaugas, teisinių konsultacijų paslaugas, IT konsultacijų paslaugas, rinkos tyrimų ir viešosios nuomonės tyrimo paslaugas, techninio testavimo ir analizės paslaugas, reklamos paslaugas, įmonių valdymo programinę įrangą ir pramoninio projektavimo ir gamybos programinę įrangą.

Papildomai pažymėtina, kad Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 5n straipsnio 1, 2, 2a ir 2b dalyse nustatyti ribojimai taikomi Rusijoje įsisteigusiems subjektams ar įstaigoms teikiamoms paslaugoms. Atitinkamai draudimas:

- **taikomas** paslaugoms, teikiamoms ne Rusijos subjektų filialams, kurie neturi juridinio asmens statuso ir todėl laikomi įsteigtais Rusijoje;
- **netaikomas** paslaugoms, teikiamoms bendrovėms, įsteigtoms pagal kitos šalies nei Rusija įstatymus, kurios nėra įsisteigusios Rusijoje, net jei jos yra Rusijos bendrovių dukterinės bendrovės arba priklauso Rusijos rezidentams, jeigu paslaugos nėra teikiamos Rusijoje įsteigtos patronuojančios bendrovės naudai.

Komisija taip pat atkreipia dėmesį, kad Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 833/2014 **nenumato bendrųjų leidimų**, apimančių visus sektorius ar veiklos rūšis. Toks **bendrasis leidimas prilygtų de facto išimčiai, kurią Taryba turėtų aiškiai nustatyti teisės akte**. Be to, ES Teisingumo Teismas išaiškino, kad nacionalinė kompetentinga institucija, vertindama prašymus išduoti leidimą, **turi atlikti vertinimą kiekvienu konkrečiu atveju** ir kad ji **neturi teisės suteikti bendro pritarimo** tam tikros kategorijos sandoriams, dėl kurių atitinkami subjektai būtų atleisti nuo būtinybės prašyti leidimo kiekvienu konkrečiu atveju.

- **dėl ataskaitų apie išeinančių pervedimų teikimo**

Komisija pažymi, kad Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 833/2014 5r straipsniu nustatytas **naujasis reikalavimas teikti ataskaitas** apie išeinančius pervedimus suteiks nacionalinėms kompetentingoms institucijoms (NKI) geresnį matomumą apie srautus lėšų, susijusių su Rusijai priklausančiais subjektais, išsiuntimu iš ES. Tai leis NKI geriau įvertinti ar tam tikros pervedimų rūšys kelia su Rusija susijusių **sankcijų pažeidimo riziką**, ir padės nustatyti **Rusijos pajamų šaltinius**.

Naujoji priemonė taikoma visų rūšių **pervedimams**, kuriuos atitinkamos Rusijai priklausančios bendrovės vykdo **iš ES** (valstybių narių) **jurisdikcijos**, įskaitant pervedimus, kuriais siekiama grąžinti pelną. Pažymėtina, kad Tarybos Reglamente (ES) Nr. 833/2014 5r straipsniu nesiekama sustabdyti pelno repatriacijos, bet **siekama nustatyti lėšų srautus, įskaitant pelno repatriaciją**. Prievolė pranešti taikoma, kai tas pats subjektas, kuriam taikomas atitinkamas pranešimo reikalavimas, per vieną ar kelias operacijas atlieka pervedimus, kurių **bendra suma viršija 100 000 EUR** ar daugiau. Bendra 100 000 EUR suma taikoma **per ataskaitinį laikotarpį**, t.y. **kiekvieną ketvirtį**, kaip nurodyta Tarybos Reglamente (ES) Nr. 833/2014 5r str. 1 dalyje, ir **kiekvieną pusmetį**, kaip nurodyta to paties straipsnio 2 dalyje.

Pažymėtina, kad Komisija paskelbė **ataskaitų šabloną**, kurį gali naudoti atitinkami subjektai ir ES bankai. Paskelbtas šablonas yra **tik rekomendacija**, jo naudojimas nėra privalomas. Šabloną galite rasti čia: [ataskaitų teikimo šablonas](#).

2024 m. balandžio 18 d. Europos Komisija (EK) atnaujino DUK:

- **dėl prekių importo, pirkimo ir perdavimo ribojimų**

Europos Komisija pažymi, kad kai trečiojoje šalyje perdirbti geležies ir plieno gaminiai, į kurių sudėtį įeina Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XVII priede išvardyti **Rusijos kilmės geležies ir plieno gaminiai**, yra **importuojami** arba įsigijami **iš šalies partnerės**, importuotojai **neprivalo pateikti įrodymų** apie geležies ir plieno žaliavų, panaudotų gaminiams perdirbti, **kilmės šalį**.

„Šalis partnerė, iš kurios importuojama geležis ir plienas“, kaip apibrėžta Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 1 straipsnio 2c punkte, taiko ribojamųjų priemonių rinkinį iš Rusijos importuojamoms geležies ir plieno žaliavoms ir importo kontrolės priemonių rinkinį, iš esmės lygiavertį ES priemonėms“. Šiuo metu reglamente išvardytos trys šalys partnerės - **Norvegija, Šveicarija ir Jungtinė Karalystė (JK)** (žr. Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XXXVI priedą).

Tai reiškia, kad ES ūkio subjektai, importuojantys arba perkantys arybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XVII priede išvardytus geležies ir plieno gaminius iš Norvegijos, Šveicarijos arba Jungtinės Karalystės, neprivalo pateikti geležies ir plieno žaliavų, naudojamų trečiojoje šalyje į Sąjungą importuojamiems geležies ir plieno gaminiams apdoroti, kilmės šalies įrodymų.

- **dėl Donecko, Chersono, Luhansko ir Zaporožės sritims taikomų ribojimų**

Komisija atkreipia dėmesį, kad 2022 m. spalio 6 d. iš dalies pakeistas Tarybos Reglamentas (ES) 2022/263 taikomas visoms Ukrainos Donecko, Chersono, Luhansko ir Zaporožės sričių teritorijoms, kurių nekontroliuoja Ukrainos valdžios institucijos. Atsižvelgiant į nuolat kintančią situaciją, gali prireikti **dinamiško šios kontrolės vertinimo. Kilus abejonių, ES veiklos vykdytojai gali kreiptis į NKI**.

Pažymėtina, kad ES kredito įstaigoms draudžiama teikti tarpininkavimo ar investicines paslaugas, taip pat finansavimą ar finansinę pagalbą, susijusią su tam tikromis prekėmis ir veikla, šių sričių **ne vyriausybės kontroliuojamose teritorijose**. Mokėjimų į banko sąskaitas ne vyriausybės kontroliuojamose teritorijose (pvz., užsienyje dirbančių darbuotojų atlyginimams) vykdymas nėra ribojamas, jei šie mokėjimai nėra susiję su asmenimis, paslaugomis ar prekėmis, kuriems taikomos ES sankcijos.

Vyriausybės kontroliuojamose Donecko, Chersono, Luhansko ir Zaporožės srityse nėra taikomi ribojimai finansinėms operacijoms, kurias vykdo ES kredito įstaigos, remdamos prekybą vyriausybės kontroliuojamose teritorijose. ES kredito įstaigos gali vykdyti sandorius šiose srityse taip pat kaip ir sandorius, kurie yra skirti kredito įstaigoms bet kurioje kitoje Ukrainos srityje.

Norėdamos atlikti vertinimą, **ES kredito įstaigos gali atsižvelgti į atitinkamus rodiklius**, be kita ko, remdamosi šioje srityje veikiančiais Ukrainos bankais, kurių patikimumas įrodytas ankstesne patirtimi, arba palaikydamos ryšius su Ukrainos valdžios institucijomis, pvz. Ukrainos nacionaliniu banku, kad gautų naujausią informaciją.

- **konsoliduota DUK versija** (2024.04.18 atnaujinimas).

Taryba išplėtė ES ribojamąsias priemones Iranui dėl bepiločių orlaivių ir raketų tiekimo

2024 m. gegužės 14 d. Taryba nusprendė **išplėsti ES ribojamųjų priemonių sistemos taikymo sritį**, atsižvelgdama į Irano karinę paramą Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą. Pažymėtina, kad pagal šią 2023 m. liepos mėn. priimtą sistemą šiuo metu draudžiama iš ES į Iraną eksportuoti komponentus, naudojamus bepiločių orlaivių (UAV) konstravimui ir gamybai, taip pat numatyti kelionių apribojimai ir turto įšaldymo priemonės asmenims, atsakingiems už Irano bepiločių orlaivių programą, ją remiantiems ar su ja susijusiems.

Atsižvelgdama į tai, kad Iranas toliau kariniu požiūriu remia Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, taip pat nevalstybines ginkluotas grupuotes Artimuosiuose Rytuose ir Raudonosios jūros regione, ir į 2024 m. balandžio 13 d. Irano dronų ir raketų atakas prieš Izraelį, Taryba nusprendė, kad **ES galimybė nustatyti ribojamąsias priemones apims ne tik bepiločius orlaivius, bet ir raketas**.

ES galės taikyti priemones asmenims ir subjektams, tiekiantiems, parduodantiems ar kitaip dalyvaujantiems perduodant Irano raketas ir bepiločius orlaivius:

- kuriais remiama Rusijos vykdoma karinė agresija prieš Ukrainą;
- kuriuos naudoja ginkluotos grupuotės ir subjektai, siekdami pakenkti taikai ir saugumui Artimuosiuose Rytuose ir Raudonosios jūros regione; arba
- kurie tiekiami pažeidžiant Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją 2216 (2015).

Asmenims, kuriems bus taikomos šios priemonės, bus įšaldytas turtas ir uždrausta keliauti į Europos Sąjungą. Taip pat draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai teikti lėšas ar ekonominius išteklius į sąrašą įtrauktiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms arba jų naudai.

Be to, **išplėstas draudžiamų eksportuoti į Iraną komponentų**, naudojamų kuriant ir gaminant bepiločius orlaivius, **sąrašas**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Iran: Council broadens EU restrictive measures in view of Iran military support of Russia's war of aggression against Ukraine and armed groups in the Middle East and Red Sea region](#)

ES pratęšė ribojamųjų priemonių taikymą asmenims ir subjektams, kurie bando destabilizuoti Moldovos nepriklausomybę, jai kenkti arba į ją kėsintis

2024 m. balandžio 26 d. Taryba nusprendė **iki 2025 m. balandžio 29 d.** pratęsti ribojamųjų priemonių taikymą asmenims ir subjektams, atsakingiems už veiksmus, kuriais siekiama destabilizuoti Moldovos Respublikos suverenitetą ir nepriklausomybę, jiems kenkti arba į juos kėsintis.

ES ribojamosios priemonės dabar taikomos iš viso **11 asmenų ir vienam subjektui**.

Į sąrašą įtrauktų asmenų ir subjektų, kuriems taikomas ES sankcijų režimas, **turtas išaldomas**. Taip pat **draudžiama** tiesiogiai ar netiesiogiai generuoti lėšas arba naudotis jiems pervestais ekonominiais ištekliais. Be to, į sąrašą įtrauktiems fiziniams asmenims taikomas **draudimas keliauti**, užkertant jiems kelią atvykti į ES teritoriją ir vykti per ją tranzitu.

2024 m. kovo 21–22 d. išvadose **Europos Vadovų taryba patvirtino esanti pasiryžusi toliau teikti visą atitinkamą paramą Moldovos Respublikai** siekiant įveikti iššūkius, su kuriais ji susiduria dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą, ir toliau stiprinti šalies atsparumą, saugumą ir stabilumą Rusijos ir jos patikėtinių vykdomos destabilizuojančios veiklos akivaizdoje.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Moldovos Respublika: ES pratęšė ribojamųjų priemonių taikymą asmenims ir subjektams, kurie bando destabilizuoti šios šalies nepriklausomybę, jai kenkti arba į ją kėsintis](#)

ES ribojamųjų priemonių taikymas atsižvelgiant į padėtį Mianmare pratęstas dar vieniems metams

2024 m. balandžio 26 d. Taryba pratęšė ES ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Mianmare taikymą dar vieniems metams – **iki 2025 m. balandžio 30 d.** Šis sprendimas priimtas remiantis metinės ribojamųjų priemonių peržiūros rezultatais ir atsižvelgiant į tebesitęsiančią sunkią padėtį Mianmare, įskaitant veiksmus, kuriais kenkiama demokratijai, taip pat sunkius žmogaus teisių pažeidimus.

Ribojamosios priemonės šiuo metu taikomos iš viso **103 asmenims ir 21 subjektui**.

Toliau taikomos kitos ES ribojamosios priemonės: **ginklų ir įrangos embargas**, ryšių stebėsenos **įrangos**, kuri galėtų būti naudojama **vidaus represijoms, eksporto apribojimais**, karinėms pajėgoms ir sienos apsaugos policijai skirtų **dvejopo naudojimo prekių eksporto draudimas** ir **draudimas rengti karinius mokymus Mianmario ginkluotosioms pajėgoms („Tatmadaw“)** ir vykdyti karinį bendradarbiavimą su šiomis pajėgomis.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Mianmaras: ES ribojamųjų priemonių taikymas pratęstas dar vieniems metams](#)

Nustatytos sankcijos keturiems asmenims ir dviem subjektams už šiurkščius palestiniečių žmogaus teisių pažeidimus

2024 m. balandžio 19 d. Taryba nusprendė pagal ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą į sąrašą įtraukti **keturis asmenis ir du subjektus**. Į sąrašą įtraukti asmenys ir subjektai yra atsakingi už **šiurkščius palestiniečių žmogaus teisių pažeidimus**, įskaitant kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą, taip pat už palestiniečių teisės į nuosavybę ir privatų bei šeimos gyvenimą pažeidimus Vakarų Krante.

Šiandien papildžius sąrašą, ribojamosios priemonės pagal ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą šiuo metu taikomos **108 fiziniams ir juridiniams asmenims bei 28 subjektams** iš įvairių šalių.

2024 m. kovo 21–22 d. išvadose Europos Vadovų Taryba paragino Vakarų Krante ir Rytų Jeruzalėje nedelsiant nutraukti smurtą, taip pat užtikrinti saugų patekimą į šventąsias vietas. **Europos Vadovų Taryba griežtai pasmerkė ekstremistų naujakurių smurtą** ir nurodė, kad kaltininkai turi būti patraukti atsakomybėn. Ji taip pat paragino Tarybą paspartinti darbą, susijusį su atitinkamų **tikslinių ribojamųjų priemonių priėmimu**.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): Ekstremistai naujakuriai okupuotame Vakarų Krante ir Rytų Jeruzalėje: Taryba nustatė sankcijas keturiems asmenims ir dviem subjektams už šiurkščius palestiniečių žmogaus teisių pažeidimus

Nustatytos sankcijos trims subjektams dėl plataus masto seksualinio smurto ir smurto dėl lyties

2024 m. balandžio 12 d. Taryba nusprendė pagal ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą į sąrašą įtraukti **tris subjektus**, atsižvelgdama į jų atsakomybę **už 2023 m. spalio 7 d. Izraelyje įvykdytus brutalius ir beatodairiškus teroristinius išpuolius**.

Į sąrašą įtraukti subjektai yra „Al-Quds Brigades“, į ES sąrašą įtrauktos teroristinės organizacijos „Palestinos islamo džihadas“ ginkluotas sparnas, „Nukhba Force“, į ES sąrašą teroristinės organizacijos „Hamas“ specialiųjų pajėgų padalinys, ir „Qassam Brigades“, grupuotės „Hamas“ karinis sparnas.

Įskaitant naujai į sąrašą įtrauktus naujus subjektus, ribojamosios priemonės pagal ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą šiuo metu taikomos **104 fiziniams ir juridiniams asmenims bei 26 subjektams** iš įvairių šalių.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): 2023 m. spalio 7 d. teroristiniai išpuoliai Izraelyje: Taryba nustatė sankcijas trims subjektams dėl plataus masto seksualinio smurto ir smurto dėl lyties

Taryba galutinai pritarė tam, kad būtų nustatytos nusikalstamos veikos, susijusios su ES sankcijų pažeidimais

2024 m. balandžio 12 d. Taryba priėmė teisės aktą, kuriame nustatomos ES masto būtiniausios taisyklės **dėl baudžiamojo persekiojimo už ES sankcijų pažeidimus ar apėjimą** valstybėse narėse. Tam tikri **veiksmi** dabar **bus laikomi nusikalstamomis veikomis** visose valstybėse narėse, pavyzdžiui, **padėjimas apeiti draudimą keliauti**, prekiaavimas prekėmis, kurioms taikomos sankcijos, arba **draudžiamos finansinės veiklos vykdymas**.

Valstybės narės turi užtikrinti, kad už ES sankcijų pažeidimus būtų baudžiama veiksmingomis ir proporcingomis baudžiamosiomis sankcijomis, kurios skiriasi priklausomai nuo nusikalstamos veikos. Tačiau už tyčinį sankcijų pažeidimą turi būti skiriama **maksimali bausmė – laisvės atėmimas**.

Direktyva **įsigalios dvidešimtą dieną** nuo paskelbimo ES oficialiajame leidinyje. Valstybės narės turės **per 12 mėnesių** įtraukti direktyvos nuostatas į savo nacionalinės teisės aktus.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): Taryba galutinai pritarė tam, kad būtų nustatytos nusikalstamos veikos, susijusios su ES sankcijų pažeidimais, ir sankcijos už juos

2024 m. balandžio 12 d. Taryba priėmė teisės aktą, kuriuo nustatomos **ES masto būtiniausias taisyklės** dėl nusikalstamu būdu įgyto turto, susijusio su įvairiais nusikaltimais, atsekimo, nustatymo, **įšaldymo, konfiskavimo** ir valdymo.

Šia direktyva valstybėms narėms bus suteikta daugiau priemonių kovoti su organizuotu nusikalstamumu ir susijusiu neteisėtu pelnu. Ja ES šalims taip pat bus nustatyta pareiga užtikrinti, kad valdžios institucijos turėtų išteklių, kurių reikia jų veiklai vykdyti. **Taisyklės taip pat bus taikomos sankcijų pažeidimams.**

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Organizuotas nusikalstamumas: Taryba pritarė ES teisės aktui dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo](#)

LIETUVA

Muitinė įmonei paskyrė 330 tūkstančių baudą už sankcijų nepaisymą

2024 m. gegužės 9 d. Lietuvos muitinė paskyrė **329 944 eurų** dydžio baudą įmonei, kuri **įsigijo prekes iš asmenų**, kuriems **taikomos** tarptautinės **sankcijos**. Lietuvoje registruota įmonė buvo sudariusi sandorį, tai yra, įsigijo ir importavo prekes iš Rusijos įmonių „Nizhnekamsktekhuglerod“ ir „Nizhnekamskneftekhim“, kurioms vadovaujantis Europos Tarybos reglamento nuostatomis yra taikomos sankcijos.

Lietuvos muitinė informavo, kad **pagal tarptautinių sankcijų įstatymo nuostatas tokia poveikio priemonė pritaikyta pirmą kartą.**

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(lrmuitine.lt\)](#)

Pasirašytas susitarimas dėl vieningų regioninių kontrolės priemonių, susijusių su sankcijų įgyvendinimu, taikymo

2024 m. gegužės 9 d. Vilniuje **penkių Europos Sąjungos valstybių – Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos bei Suomijos** – muitinių vadovai pasirašė susitarimą dėl vieningų kontrolės priemonių, susijusių su sankcijų įgyvendinimu, taikymo.

2024 m. sausio 26 dieną, Lietuvos, Latvijos ir Estijos šalių muitinių vadovai patvirtino Baltijos šalių regiono susitarimą dėl vieningų sankcijų kontrolės priemonių Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

Susitarimą pasirašiusių šalių muitinės **sustiprins prekių**, kurioms taikomi eksporto draudimai ir apribojimai, **kontrolę** ir **taikys** tokias **bendras priemones** kaip, pavyzdžiui, reikalaus pateikti muitinei eksportuojamų ar reeksportuojamų prekių gamintojo išduotą dokumentą ar informaciją, vadinamą gamintojo deklaracija. Taip pat muitinės **reikalaus kitų dokumentų, paneigiančių prekės patekimo į Rusiją galimybes** ar kitas sankcijų apėjimo tikimybes.

Šiuo metu Lietuvoje, jei asmenys nepateikia aukščiau nurodytų papildomų dokumentų ir informacijos, įrodančių, jog sankcijų apėjimo rizikos nėra, Lietuvos muitinė neleidžia vykdyti muitinės procedūrų pateiktoms prekėms. Po susitarimo – analogiška praktika bus taikoma ir pasirašiusių šalių muitinių.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(lrmuitine.lt\)](#)

Pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl sankcijų pažeidimo ir kontrabandos

2024 m. gegužės 7 d. Muitinės pareigūnai Šalčininkų kelio poste sulaikė du 2023 m. gamybos elektrinius pikapus „Tesla Cybertruck“.

Muitininkai **neleido atlikti eksporto procedūros** tariamai į Baltarusiją gabantiems automobiliams, kurių **vertė – daugiau nei 200 tūkst. eurų**. Pareigūnai įtaria, jog šios mašinos vėliau būtų pervežtos ir įregistruotos Rusijoje, kuriai Europos Sąjunga dar nuo 2014 m. taiko sankcijas lengvųjų automobilių eksportui.

Lietuvos muitinė yra sugriežtinusi prabangių lengvųjų automobilių eksporto į trečiąsias šalis kontrolę. Dar 2023 m. atlikto tyrimo metu pareigūnai nustatė, kad **beveik kas antras iš Europos Sąjungos į trečiąsias šalis** (Kazachstaną, Baltarusiją, Uzbekistaną ir kt.) **eksportuotas prabangus** (vertė 50 tūkst. eurų ir daugiau) **automobilis vėliau pateko į Rusijos rinką.**

Muitinės kriminalinės tarnybos (MKT) Vilniaus skyriuje **pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl kontrabandos ir tarptautinių sankcijų pažeidimo.** Ikiteisminiam tyrimui vadovauja Vilniaus apygardos prokuratūros prokurorai.

Atliekant šį sulaikymą Lietuvos muitinė bendradarbiauja su JAV institucijomis, vykdančiomis tarptautinių sankcijų priežiūrą.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Aktualija \(Irmuitine.lt\)](https://irmuitine.lt)

Lietuvos ir Vokietijos muitinių atstovai aptarė sankcijų taikymo ir bendradarbiavimo klausimus

2024 m. balandžio 17 d. Lietuvos muitinei toliau stiprinant dvišalį bendradarbiavimą su Vokietijos muitine, Muitinės departamento generalinis direktorius Darius Žvironas Vilniuje susitiko su **Vokietijos muitinės viceprezidente Pia Wiedemann.**

Dvišalio susitikimo metu buvo diskutuojama **sankcijų taikymo eksportuojamoms prekėms klausimais** ir aptartas **Baltijos šalių susitarimas, siekiant užtikrinti vienodą muitinį tikrinimą ir keitimąsi informacija** įgyvendinant Europos Sąjungos ribojamąsias priemones, taip pat ir esamą ribojamųjų priemonių taikymo padėtį.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(Irmuitine.lt\)](https://irmuitine.lt)

Lietuvos muitinė griežčiau kontroliuos eksportuojamų prekių vertę

Nuo **2024 m. balandžio 15 dienos** Lietuvos muitinė didesnę dėmesį skiria **deklaruojamai eksportuojamų prekių vertei.**

Lietuvos muitinė, vykdydama tarptautinių sankcijų kontrolę, stebėdama ir analizuodama eksporto duomenis, identifikavusi ir įvertinusi riziką dėl galimo sankcionuotų prabangos prekių patekimo į Rusijos vidaus rinką, priėmė sprendimą skirti **padidintą dėmesį eksportuojamų prekių vertės patikrinimui.** Atidesniu tikrinimu siekiama užkardyti galimus sankcijų Rusijos Federacijai apėjimus prabangių prekių eksporto atvejais.

Todėl **nuo šių metų balandžio 15 d.** Lietuvos muitinė ėmėsi papildomų kontrolės priemonių:

- numatoma taikyti **papildomas kontrolės priemones**, ar pagrįstai iš Lietuvos eksportui į Rusiją deklaruojamos kitų Europos Sąjungos šalių eksportuotojų prekės;

- numatoma atidžiau **kontroliuoti eksportuojamų į Rusiją prabangos prekių statistinę vertę**. Nustačius, kad prekių deklaruojama vieneto vertė yra ženkliai mažesnė lyginant su Sąjungos muitų teritorijoje gautais duomenimis, prekės nebus išleidžiamos.

Lietuvos muitinė perspėja eksportuotojus deklaruoti tikrąją statistinę, o ne sutartinę, kai tarpusavyje susitaria pardavėjas ir pirkėjas **siekiant nuslėpti tikrąją eksportuojamų prekių vertę, ar fiktyvią prekių vertę**, taip pat primena, kad už Lietuvos Respublikoje įgyvendinamų tarptautinių sankcijų arba Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytų ribojamųjų priemonių pažeidimus **taikoma atsakomybė**.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(Irmuitine.lt\)](#)

Patvirtinti nauji ataskaitų teikimo reikalavimai juridiniams asmenims ir finansų sektoriui

2024 m. balandžio 22 d. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (FNNT) paskelbė informaciją, kad vadovaujantis Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 5r straipsniu, nustatyti nauji ataskaitų teikimo reikalavimai juridiniams asmenims ir asmenims, turintiems esminių ryšių su Rusija, bei finansų sektoriui.

Prievolė teikti ataskaitas pagal 5r straipsnį taikoma Europos Sąjungos juridiniams asmenims, subjektams ir organizacijoms, kurių **daugiau kaip 40 proc. nuosavybės teisių tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso** Rusijoje įsisteigusiam juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai, Rusijos piliečiui arba Rusijoje gyvenančiam fiziniam asmeniui. Minėtieji subjektai **nuo 2024 m. gegužės 1 d.** per dvi savaites nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos turi pateikti ataskaitą valstybės narės, kurioje jie yra įsisteigę, kompetentingai institucijai ir išsamiai aprašyti visus per tą ketvirtį tiesioginiais ar netiesioginiais būdais iš Europos Sąjungos pervestus **didesnius nei 100 000 EUR pervedimus**.

Reglamento 5r straipsnyje numatyta **lygiagrečiai prievolė kredito ir finansų įstaigoms teikti ataskaitas** apie lėšų pervedimus iš Europos Sąjungos, viršijančius 100 000 EUR, kuriuos jos tiesiogiai ar netiesiogiai inicijavo, anksčiau nurodytiems juridiniams asmenims, subjektams ir organizacijoms. **Ši prievolė bus taikoma nuo 2024 m. liepos 1 d.**, o ataskaitas teikiančios įstaigos per dvi savaites nuo kiekvieno pusmečio pabaigos turi pateikti ataskaitą valstybės narės, kurioje yra įsikūrusios, kompetentingai institucijai.

Lietuvoje ataskaitos turi būti teikiamos Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai el. paštu dokumentas@fnnt.lt. Teikiant ataskaitas galima naudotis Europos Komisijos rekomenduojama informacijos teikimo [forma](#).

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Patvirtinti nauji ataskaitų teikimo reikalavimai juridiniams asmenims ir finansų sektoriui](#)

Atnaujintas Galimo pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų atpažinimo kriterijų sąrašas

2024 m. balandžio 17 d. FNNT atnaujino Galimo pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų **sąrašą**, kuris **įsigaliojo 2024 m. gegužės 1 d.**

Pažymėtina, kad vienas iš kriterijų susijęs su klientų vykdomomis operacijomis tamsiajame internete (angl. Dark net) virtualiosios valiutos adresais, kurie siejami su turto prievartavimu, išpirkos programomis, šešėlinės prekybos rinka (angl. Dark market) ar kita neteisėta veikla, ar **virtualiosios valiutos adresais, kuriems taikomos tarptautinės sankcijos ar ribojamosios priemonės** pagal Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymą.

Kriterijų taikymas yra **svarbi priemonė** tiek finansų įstaigoms, tiek kitiems įpareigotiesiems subjektams įgyvendinant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemones, **kovojant su finansiniais nusikaltimais**, stebint klientų pinigines operacijas ar sandorius, nustatant galimas įtartinas pinigines operacijas ar sandorius, apie kuriuos privaloma pranešti FNTT.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Atnaujintas Galimo pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų atpažinimo kriterijų sąrašas](#)

JUNGTINĖS VALSTIJOS

JAV atskleidė Rusijos oligarcho bandymą išvengti sankcijų

2024 m. gegužės 14 d. JAV Iždo departamento Užsienio aktyvų kontrolės biuras (OFAC) nustatė sankcijas **vienam Rusijos asmeniui ir trims Rusijoje įsikūrusioms bendrovėms**, dalyvavusioms bandyme išvengti sankcijų, kai dėl neskaidraus ir sudėtingo tariamo akcijų pardavimo galėjo būti neišaldyta daugiau kaip 1,5 mlrd. dolerių vertės akcijų, priklausančių **Rusijos oligarchui Olegui Vladimirovičiui Deripaskai (O.Deripaskai)**, kuriam taikomos JAV sankcijos.

2018 m. balandžio 6 d. OFAC nustatė O.Deripaskai sankcijas pagal Vykdomąjį įsakymą 13661 dėl to, kad jis veikė arba ketino veikti Rusijos Federacijos Vyriausybės aukšto rango pareigūno vardu arba tiesiogiai ar netiesiogiai jo vardu, taip pat pagal Vykdomąjį įsakymą 13662 dėl veiklos Rusijos Federacijos ekonomikos energetikos sektoriuje. Pažymėtina, kad O.Deripaskai sankcijas taip pat taiko **Australija, Kanada, Europos Sąjunga, Naujoji Zelandija ir Jungtinė Karalystė**.

2022 m. rugsėjo 29 d. JAV Teisingumo departamentas pateikė kaltinimą O.Deripaskai dėl JAV sankcijų apėjimo taip pažeidžiant JAV Tarptautinį nepaprastųjų ekonominių galių įstatymą.

2023 m. birželio mėn. O.Deripaska su Rusijos piliečiu **Dmitrii Aleksandrovich Beloglazov (Beloglazov)**, Rusijoje įsikūrusios finansinių paslaugų įmonės **Obshchestvo S Ogranichennoi Otvetstvennostiu Titul („Titul“)** savininku, derino planuojamą sandorį dėl O.Deripaskos **išaldytų Europos įmonės akcijų pardavimo**. Po kelių savaičių nuo šio derinimo Rusijoje įsikūrusi finansinių paslaugų įmonė **Aktsionerhoe Obshchestvo Iliadis (Iliadis)** buvo įsteigta kaip „Titul“ patronuojamoji įmonė. 2024 m. pradžioje „Iliadis“ įsigijo Rusijoje įsikūrusią investicijų holdingo bendrovę International Company Joint Stock Company Rasperia Trading Limited („Rasperia“), kuriai priklauso išaldytos O.Deripaskos akcijos.

Pažymėtina, kad aukščiau nurodyta schema atitinka tipologijas, kurias 2023 m. kovo 9 d. paskelbtame **pranešime** nurodė **daugiašalė darbo grupė Rusijos elito, įgaliotinių ir oligarchų klausimais (REPO)**. Kaip pažymėta REPO darbo grupės pranešime, Rusijos subjektai, kuriems taikomos sankcijos, naudojami sudėtingomis nuosavybės struktūromis, kad nuslėptų savo ryšius su konkrečiu turtu ar subjektais, ir naudojami pagalbininkais, kad padėtų išvengti mokesčių.

Daugiau informacijos (anglų k.): [U.S. Exposes Attempted Sanctions Evasion Scheme Connected to Russian Oligarch | U.S. Department of the Treasury](#)

2024 m. gegužės 1 d. OFAC nustatė sankcijas kuriomis siekiama **apriboti Kremliaus pajamas** ir prieigą prie medžiagų, reikalingų neteisėtam karui prieš Ukrainą vykdyti. Nustatytos sankcijos nukreiptos prieš **Rusijos karinę pramoninę bazę ir cheminių bei biologinių ginklų programas**, taip pat prieš bendroves ir asmenis trečiojoje šalyje, **padedančius Rusijai įsigyti pagrindinių žaliavų ginklams** ar su gynyba susijusiai gamybai.

JAV ir daugeliui tarptautinių partnerių ypač didelį susirūpinimą kelia **Kinijos Liaudies Respublikoje (KLR) ir kitose trečiojoje šalyje įsikūrę subjektai**, kurie teikia svarbų indėlį į Rusijos karinę pramonę. Ši parama leidžia Rusijai tęsti karą prieš Ukrainą ir **kelia didelę grėsmę tarptautiniam saugumui. Beveik 300 subjektų**, kuriems nustatytos sankcijos, apima sankcijų nustatymą dešimties subjektų, kurie sudarė sąlygas Rusijai įsigyti jai kritiškai reikalingų technologijų ir įrangos iš užsienio valstybių.

Atitinkamai sankcijos nustatytos beveik **60 subjektų Azerbaidžane, Belgijoje, KLR, Rusijoje, Slovakijoje, Turkijoje ir Jungtiniuose Arabų Emyratuose (JAE)**, kurie sudarė sąlygas Rusijai įsigyti kritiškai reikalingų technologijų ir įrangos.

Rusijos **karinė-pramoninė bazė** remiasi didele ekosistema, kuri sudaro sąlygas ir padeda gaminti, prižiūrėti, transportuoti ir palaikyti Rusijos kariuomenės naudojamą įrangą, todėl sankcijos nustatytos daugiau nei **100 subjektų**, veikiančių ar veikusių Rusijos Federacijos ekonomikos technologijų, gynybos ir susijusių medžiagų, gamybos ar transporto sektoriuose.

Sankcijos taip pat nustatytos pagrindiniams **Rusijos medvilnės celiuliozės, nitroceliuliozės ir pagrindinių nitroceliuliozės žaliavų**, tokių kaip medvilnės plaušiena, **importuotojams**, taip pat **dviems KLR įsikūrusiems tiekėjams**, siunčiantiems šias medžiagas į Rusiją. OFAC nustatė sankcijas ir **trims Rusijoje įsikūrusiems subjektams ir dviem asmenims**, susijusiems su prekių įsigijimu kariniams institutams, dalyvaujantiems **Rusijos cheminių ir biologinių ginklų programose**.

Vadovaudamasis **2024 m. vasario mėn.** prezidento J.Bideno ir Didžiojo septyneto lyderių prisiimtais įsipareigojimais imtis veiksmų, kuriais siekiama apriboti **būsimas Rusijos pajamas iš energetikos sektoriaus ir trukdyti Rusijai plėtoti būsimus energetikos projektus**, OFAC nustatė sankcijas dviem Rusijoje įsikūrusioms įmonėms, dalyvaujančioms su **gamtinėmis dujomis susijusiuose statybos projektuose: „Neftegazstroy“ ir „Aksionernoe Obshchestvo Vnipegazdobycha“**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [U.S. Continues to Degrade Russia's Military-Industrial Base and Target Third-Country Support with Nearly 300 New Sanctions](#) | [U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos asmenims remiantiems pagrindinį „Hizbollah“ finansų patarėją

2024 m. gegužės 2 d. OFAC nustatė sankcijas **penkiems asmenims**, kurie padėjo į JAV sankcijų sąrašą įtrauktam „Hizbollah“ pinigų keityklos atstovui Hassan Moukalled (Moukalled) ir jo bendrovei „CTEX Exchange“ išvengti sankcijų ir palengvinti neteisėtą veiklą remiant „Hizbollah“.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets Sanctions Evaders Supporting Key Hizballah Financial Advisor](#) | [U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos „LockBit“ išpirkos reikalaujančios programinės įrangos grupės vyresniajam vadovui

2024 m. gegužės 7 d. OFAC nustatė sankcijas **Rusijos piliečiui** Dmitry Yuryevich Khoroshev, Rusijoje įsikūrusios „LockBit“ grupės vadovui už jo vaidmenį kuriant ir platinant išpirkos reikalaujančią programą „LockBit“.

Šios sankcijos yra JAV Teisingumo departamento, Federalinio tyrimų biuro, Jungtinės Karalystės Nacionalinės nusikalstamumo agentūros, Australijos federalinės policijos ir kitų tarptautinių partnerių bendrų pastangų rezultatas.

Pažymėtina, kad **Rusija**, kurioje tokios grupuotės kaip „LockBit“ gali laisvai vykdyti išpirkos reikalaujančių programų atakas prieš JAV ir jų sąjungininkus bei partnerius, ir toliau yra **saugus prieglobstis kibernetiniams nusikaltėliams**. JAV jau anksčiau pabrėžė, kad Rusija turi imtis konkrečių veiksmų, kad kibernetiniai nusikaltėliai negalėtų laisvai veikti jos jurisdikcijoje. Nustatytos sankcijos atspindi JAV įsipareigojimą laikytis ilgalaikio, koordinuoto ir nuoseklaus požiūrio, kad būtų **sutrikdyta ir sužlugdyta išpirkos reikalaujančių programų ekosistema**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [United States Sanctions Senior Leader of the LockBit Ransomware Group | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos subjektams, kurie palengvino neteisėtą prekybą ir bepiločių orlaivių perdavimą Irano kariuomenės vardu

2024 m. balandžio 25 d. OFAC nustatė sankcijas daugiau nei **dešimčiai subjektų, asmenų ir laivų**, kurie atliko pagrindinį vaidmenį palengvinant ir finansuojant **slaptą Irano bepiločių orlaivių (UAV) pardavimą** Irano gynybos ir ginkluotųjų pajėgų logistikos ministerijai (MODAFL), kuri pati dalyvauja remiant Irano Islamo revoliucinės gvardijos korpusą (IRGC) ir Rusijos vykdomą karą prieš Ukrainą.

„Sahara Thunder“ yra **pagrindinė priedangos bendrovė**, prižiūrinti MODAFL komercinę veiklą. Ji atlieka pagrindinį vaidmenį projektuojant, kuriant, gaminant ir parduodant tūkstančius Irano bepiločių orlaivių, kurių daugelis galiausiai buvo perduoti Rusijai, kad ši juos panaudotų jos vykdamt karinę agresiją prieš Ukrainą. OFAC taip pat nustatė sankcijas **dviem bendrovėms ir laivui**, dalyvaujantiems siunčiant Irano prekes bendrovei „Sepehr Energy Jahan Nama Pars“, kuri taip pat atlieka pagrindinį vaidmenį Irano ginkluotųjų pajėgų generalinio štabo (AFGS) komercinėje veikloje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets Networks Facilitating Illicit Trade and UAV Transfers on Behalf of Iranian Military | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos Irano kibernetiniams veikėjams nusitaikusiems į JAV bendroves ir vyriausybinės agentūras

2024 m. balandžio 23 d. OFAC nustatė sankcijas **dviem bendrovėms ir keturiems asmenims**, dalyvavusiems kenkėjiškoje kibernetinėje veikloje Irano Islamo revoliucijos gvardijos korpuso kibernetinės elektronikos vadavietės (IRGC-CEC) vardu. Šie veikėjai, vykdydami kibernetines operacijas, įskaitant „**spear phishing**“ ir **kenkėjiškų programų atakas**, taikėsi į daugiau nei dešimt JAV bendrovių ir vyriausybinių subjektų.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Designates Iranian Cyber Actors Targeting U.S. Companies and Government Agencies | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos Irano bepiločių orlaivių programai, plieno pramonei ir automobilių bendrovėms

2024 m. balandžio 18 d. reaguojant į 2024 m. balandžio 13 d. precedento neturintį Irano išpuolį prieš Izraelį, OFAC nustatė sankcijas **16 asmenų ir dviem subjektams**, sudariusiems sąlygas **Irano bepiločių orlaivių gamybai**, įskaitant variklių, kuriais varomi Irano bepiločiai orlaiviai „Shahed“ gamybai, kurie buvo panaudoti per 2024 m. balandžio 13 d. išpuolį.

Pažymėtina, kad subjektai, kuriems nustatytos sankcijos veikė Irano Islamo revoliucijos gvardijos korpuso ir Kodų pajėgų (IRGC-QF), jos bepiločių orlaivių gamybos padalinio „Kimia Part Sivan Company“ (KIPAS) ir kitų Irano bepiločių orlaivių ir jų variklių gamintojų vardu. OFAC taip pat nustatė sankcijas **penkioms** kelių jurisdikcijų **bendrovėms**, kurios Irano „Khuzestan Steel Company“ (KSC), vienai didžiausių Irano plieno gamintojų, **tiekė plieno gamybai skirtas sudedamąsias medžiagas** arba **pirko KSC pagamintus plieno produktus**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets Iranian UAV Program, Steel Industry, and Automobile Companies in Response to Unprecedented Attack on Israel | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos Baltarusijos sankcijų vengimo tinklams ir subjektams remiantiems Rusijos karo mašiną

2024 m. balandžio 15 d. vadovaujantis Vykdomuoju Įsakymu 14038 OFAC nustatė sankcijas **12 subjektų ir 10 asmenų**.

Tarp asmenų ir subjektų, į kuriems nustatytos sankcijos, yra **šešios** pajamas gaunančios **valstybinės įmonės**, taip pat **vienas subjektas ir penki asmenys**, susiję su didelės **Baltarusijos gynybos sektoriaus įmone**, kuriai taikomos JAV sankcijos, sandorių palengvinimu. Be to, OFAC nustatė sankcijas **penkiems subjektams ir penkiems asmenims**, susijusiems su pasauliniu ginklų tinklu, vykdančiu verslą su Baltarusijos gynybos įmone, kuriai taikomos JAV sankcijos.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets Belarusian Sanctions Evasion Networks and Cogs in Russia's War Machine | U.S. Department of the Treasury](#)

Paskelbti du nauji draudimai, kuriais siekiama sumažinti Rusijos pajamas, gaunamas iš aliuminio, vario ir nikelio eksporto

2024 m. balandžio 12 d. JAV, bendradarbiaujant su Jungtine Karalyste, paskelbė du naujus draudimus, kuriais siekiama sumažinti Rusijos pajamas, gaunamas iš aliuminio, vario ir nikelio eksporto.

JAV ir JK nustatė **rusiškos kilmės aliuminio, vario ir nikelio importo** į JAV ir JK **draudimą** ir **apribojo** rusiškos kilmės aliuminio, vario ir nikelio **naudojimą pasaulinėse metalų biržose** ir nebiržinėje išvestinių finansinių priemonių prekyboje.

Dėl aukščiau nurodytų kolektyvinių veiksmų, metalo biržoms, pavyzdžiui, Londono metalų biržai ir Čikagos prekių biržai, bus uždrausta priimti naują Rusijoje pagamintą aliuminį, varį ir nikelį. Pažymėtina, kad metalų biržos atlieka pagrindinį vaidmenį palengvinant prekybą pramoniniais metalais visame pasaulyje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [United States and United Kingdom Take Action to Reduce Russian Revenue from Metals | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos „ Hamas“ bepiločių orlaivių padalinio pareigūnams ir kibernetiniam veikėjui

2024 m. balandžio 12 d. OFAC nustatė sankcijas Gazos Ruože ir Libane įsikūrusių teroristinės grupuotės „ Hamas“ puolamųjų kibernetinių ir bepiločių orlaivių operacijų vadovams.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets Hamas UAV Unit Officials and Cyber Actor | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos subjektų tinklui, palengvinusiam šimtus milijonų vertės siuntų Irano kariuomenei gabenimą

2024 m. balandžio 4 d. OFAC nustatė sankcijas subjektų tinklui palengvinusiam **šimtus milijonų vertės prekių siuntimą** Irano kariuomenei. Sankcijos nustatytos bendrovei „Oceanlink Maritime DMCC“, palengvinusiai prekybą Irano ginkluotųjų pajėgų generalinio štabo (AFGS) ir Gynybos ir ginkluotųjų pajėgų logistikos ministerijos (MODAFL) vardu.

OFAC taip pat nustatė sankcijas 13 laivų, kuriuos valdo „Oceanlink Maritime DMCC“. Pažymėtina, kad į „Oceanlink Maritime DMCC“ valdomą laivą HECATE neseniai buvo pakrauta Irano prekių, kurių vertė **viršijo 100 mln. dolerių**, perkeliant jas iš kito tanklaivio DOVER, kuriam taikomos sankcijos, Irano bendrovės „Sepehr Energy Jahan Nama Pars“, kuriai OFAC 2023 m. lapkričio mėn. nustatė sankcijas dėl jos vaidmens parduodant Irano prekes AFGS ir MODAFL vardu.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets Network Facilitating Shipments Valued in Hundreds of Millions for Iranian Military | U.S. Department of the Treasury](#)

Rusijos piliečiai prisipažino neteisėtai siuntę kontroliuojamas aviacijos technologijas į Rusiją

2024 m. balandžio 4 d. JAV teisingumo departamentas pranešė, kad **du Rusijos piliečiai** pripažino savo kaltę dėl vykdytos schemos, pagal kurią buvo siekiama **įsigyti ir neteisėtai eksportuoti** kontroliuojamas aviacijos technologijas Rusijos galutiniams naudotojams.

Remiantis teismo dokumentais, Oleg Sergejevich Patsulya ir Vasilii Sergejevich Besedin, abu gyvenantys Floridos valstijoje, tarpusavyje ir su keliais kitais asmenimis susitarė apeiti JAV eksporto įstatymus ir taisykles, kad **iš JAV į Rusiją išsiųstų orlaivių technologijas**.

Nuo 2022 m. gegužės mėn. iki 2023 m. gegužės 11 d. O.Patsulya ir V.Besedin tarpusavyje ir su keliais kitais asmenimis gavo **įvairių orlaivių dalių** ir komponentų užsakymus iš Rusijos pirkėjų - daugiausia **komercinių oro linijų bendrovių** - ir tuomet siekiant įvykdyti šiuos užsakymus įsigijo dalis iš Jungtinių Valstijų tiekėjų, kurias vėliau neteisėtai eksportavo į Rusiją. **Kaltinamieji prisipažino žinoję, kad šios dalys yra kontroliuojamos ir kad joms eksportuoti reikalinga licencija**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Office of Public Affairs | Russian Nationals Admit to Illegally Sending Controlled Aviation Technology to Russia | United States Department of Justice](#)

2024 m. balandžio 24 d. JAV Prezidentas J. Biden pasirašė nacionalinio saugumo paketą (H.R. 815), į kurį įtrauktas 21-ojo amžiaus taikos per stiprybę įstatymas - ketvirtasis platesnio užsienio pagalbos paketo, skirto padėti Izraeliui, Ukrainai ir Indijos ir Ramiojo vandenyno regionui ramstis.

Pasirašytame nacionalinio saugumo pakete yra daug su sankcijomis ir prekyba susijusių nuostatų, tarp kurių - nuostatos, kuriomis:

- **padvigubinamas senaties terminas už JAV sankcijų pažeidimus**

Į teisės aktą įtraukta nuostata, kuria iš dalies keičiami pagrindiniai įstatymai, kuriais grindžiamos JAV sankcijos, **siekiant pakeisti senaties terminą nuo 5 iki 10 metų**. Tai leis JAV Teisingumo departamentui ir OFAC tirti ir ankstesnius sandorius, kad būtų galima nustatyti JAV sankcijų pažeidimus ir esant poreikiui taikyti poveikio priemones.

- **suteikiami įgaliojimai prezidentui areštuoti išaldytą Rusijos valstybinį turtą ir panaudoti jį Ukrainai remti**

Į teisės aktą įtrauktos nuostatos, kurių pagrindu JAV Prezidentui suteikiami įgaliojimai konfiskuoti Rusijos valstybės turtą, kurį išaldė JAV finansų institucijos, ir perduoti jį Ukrainai, kad ši jį panaudotų savo atstatymui. Apskaičiuota, kad **JAV institucijose išaldyto Rusijos valstybės turto vertė siekia nuo 3 iki 4 mlrd. dolerių**.

- **nustatomos papildomos sankcijos Rusijai**

Įstatyme reikalaujama, kad Prezidentas per 90 dienų nuo jo priėmimo pateiktų Kongresui ataskaitą, kurioje būtų nurodyti Rusijos subjektai, kuriems šiuo metu sankcijas taiko ES ir JK. Ataskaitoje turi būti nurodyta, ar tokie subjektai taip pat atitinka kriterijus, pagal kuriuos jiems taikomos JAV sankcijos pagal konkrečius įstatymus ir vykdomuosius įsakus dėl veiksmų, susijusių su žmogaus teisių pažeidimais, konkrečia žalinga užsienio veikla (t.y. kenkimu laisviems ir sąžiningiems demokratiniais rinkimams) ir prekyba bei kitomis investicijomis su Rusija. **JAV Prezidentas turės nustatyti sankcijas tiems subjektams, kuriems taikomos ES ar Jungtinės Karalystės sankcijos ir kuriems JAV dar nėra nustačiusi sankcijų.**

Daugiau informacijos (anglų k.): [Text - H.R.815 - 118th Congress \(2023-2024\): Making emergency supplemental appropriations for the fiscal year ending September 30, 2024, and for other purposes. | Congress.gov | Library of Congress](#)

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Įvyko antrasis JAV ir JK strateginis dialogas sankcijų klausimais

2024 m. gegužės 8 d. JK vyriausybė priėmė aukšto lygmens JAV vyriausybės delegaciją, kuri dalyvavo antrajame JAV ir JK strateginiame dialoge sankcijų klausimais.

JAV ir JK dar kartą patvirtino, kad **sankcijos ir eksporto kontrolė yra esminės nacionalinio saugumo politikos priemonės**. Delegacijos aptarė tikslinių, koordinuotų sankcijų ir eksporto kontrolės priemonių taikymą siekiant atgrasyti nuo piktavališkos veiklos ir ją nutraukti bei ginti tarptautines normas.

JAV ir JK sutarė ir toliau aktyviai koordinuoti savo veiksmus dvišaliu pagrindu ir su kitais partneriais dėl Jungtinių Tautų ir autonominių sankcijų režimų. Tai apima veiksmus, kuriais skatinama **atsakomybė už žmogaus teisių pažeidimus**, kovoja su korupcija, **terorizmu ir ginklų platinimu**, taip pat prieš **kibernetinių nusikaltėlių tinklų** vykdomą veiklą.

JAV ir JK įsipareigojo ir toliau dirbti kartu ir su sąjungininkais, kad **užtikrintų sankcijų ir eksporto kontrolės priemonių veiksmingumą**. Taip pat toliau bus bendradarbiaujama siekiant kovoti su sankcijų apėjimu, vykstančiu trečiųjų šalių jurisdikcijose, kad būtų sustiprintos priemonės ir taip remiami **bendri nacionalinio saugumo ir užsienio politikos tikslai**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Second US-UK Strategic Sanctions Dialogue: joint statement - GOV.UK \(www.gov.uk\)](#)

Nustatytos sankcijos ekstremistinėms grupuotėms ir asmenims, kurie kalti dėl naujakurių smurto Vakarų Krante

2024 m. gegužės 3 d. JK nustatė naujas sankcijas ekstremistinėms grupuotėms ir asmenims, kurie kursto ir vykdo smurtą prieš naujakurius Vakarų krante.

Sankcijos nustatytos **dviem grupėms**, kurios, kaip žinoma, rėmė, kurstė ir skatino smurtą prieš palestiniečių bendruomenes Vakarų Krante, taip pat **keturiems asmenims**, atsakingiems už žmogaus teisių pažeidimus prieš šias bendruomenes.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK sanctions extremist groups and individuals for settler violence in the West Bank](#)

Nustatytos naujos sankcijos Iranui

2024 m. balandžio 25 d. po 2024 m. balandžio 13 d. Irano režimo įvykdyto išpuolio prieš Izraelį JK, JAV ir Kanada paskelbė suderintas sankcijas Iranui.

Sankcijos nustatytos **dviem asmenims ir keturioms bendrovėms**, glaudžiai susijusioms su Irano dronų gamybos tinklu.

Be to JK taip pat paskelbė apie savo planus **išplėsti prekybos sankcijas Iranui**, nustatydamą naujus draudimus eksportuoti į Iraną **komponentus, naudojamus dronų ir raketų gamyboje**. Šiomis priemonėmis siekiama neleisti Iranui gauti komponentų, reikalingų šiems ginklams kurti, ir taip apriboti Irano karinius pajėgumus.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK targets Iran's ability to launch drones through new round of sanctions](#)

Nustatytos sankcijos svarbiausiems Irano kariniams veikėjams ir subjektams

2024 m. balandžio 18 d. nustatytos sankcijos **7 asmenims ir 6 subjektams**, kurie sudarė sąlygas Irano destabilizuojančiai veiklai Artimuosiuose Rytuose, įskaitant tiesioginį išpuolį prieš Izraelį. Šios sankcijos papildo jau esamų sankcijų taikymą daugiau nei 400 Irano subjektų. Pažymėtina, kad ankstesnės sankcijos taikomos visam **Islamo revoliucijos gvardijos korpusui (IRGC)** ir daugeliui asmenų, atsakingų už išpuolį prieš Izraelį.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK and US sanction leading Iranian military figures and entities following the attack on Israel - GOV.UK \(www.gov.uk\)](#)

2024 m. balandžio 29 d. įsigaliojo nauja teisinių paslaugų bendroji licencija **INT/2024/4671884**.

Pagrindiniai pakeitimai, į kuriuos reikėtų atkreipti dėmesį:

- profesinės **teisinės veiklos** honorarų ir **išlaidų ribos** buvo **nustatytos iš naujo**, t.y. honorarai ir išlaidos, patirtos pagal pasibaigusią bendrąją licenciją, nebus įskaičiuojami į naująsias ribas;
- naujoji bendroji licencija gali būti naudojama pradedant mokėti arba gauti honorarus ir (arba) išlaidas tais atvejais, kai **bendra** honorarų ir (arba) **išlaidų suma viršys atitinkamas viršutines ribas**;
- bet kokiems **mokesčiams ar išlaidoms**, kurie viršija ribines sumas, vis tiek **reikia specialios licencijos**;
- laikantis licencijos sąlygų, **abi** teisinių **mokesčių viršutinės ribos** gali būti derinamos.

Pažymėtina, kad naujoji bendroji **licencija netaikoma teisiniams mokesčiams** ir (arba) išlaidoms **bylose, susijusiose su šmeižtu ar piktybiniu melagingumu**.

Eksporto kontrolės jungtinis padalinys paskelbė pranešimą eksportuotojams

2024 m. balandžio 25 d. Eksporto kontrolės jungtinis padalinys paskelbė pranešimą eksportuotojams, kuriame nurodyta, kad **2024 m. sausio-kovo mėn.** Mokesčių ir muitų tarnyba (HMRC) **septyniems Jungtinės Karalystės eksportuotojams** pateikė jungtinius susitarimų pasiūlymus, kurių bendra suma viršijo **2,3 mln. svarų sterlingų**.

Šie susitarimai susiję su **nelicencijuotu karinės paskirties prekių**, įtrauktų į karinės įrangos sąrašą, o taip pat **dvejopo naudojimo prekių neteisėtu eksportu** ir su tuo susijusia veikla, kontroliuojama pagal JK 2008 m. Eksporto kontrolės įsakymą.

Taip pat buvo pranešta, kad per pastaruosius 12 mėnesių HMRC pastebėjo, jog padaugėjo **savanoriškų pranešimų**, susijusių su nelicencijuotu eksportu, neteisingu licencijos naudojimu ir licencijos sąlygų pažeidimu.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Notice to exporters 2024/08: breaches of strategic export compound settlement issued](#)